

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 3

PROTOKOLL
2019-08-28
muntlig förberedelse i
Stockholm

Aktbilaga 32
Mål nr
FT 4398-19

Tid: 13.08-13.46

RÄTTEN

Rådmannen Thomas Wallén (ordförande)

PROTOKOLLFÖRARE

Tingsnotarien Jacqueline Fritzson

PARTER

Kärande

Anne-Marie Kagarp,

Närvarande personligen och genom ombud

Ombud: Jurist Helena Myrin
Centrum för rättvisa Box 2215
103 15 Stockholm

Närvarande

Ombud: Jurist Emilia Palm
c/o Centrum för rättvisa
Box 2215
103 15 Stockholm

Närvarande

Svarande

Staten genom Justitiekanslern
Box 2308.
103 17 Stockholm

Närvarande genom ombud

Ombud: Måns Norman
c/o Justitiekanslern
Box 2308
103 17 Stockholm

Närvarande

Ombud: Annelie Roslund
c/o Justitiekanslern
Box 2308
103 17 Stockholm

Närvarande

Dok.Id 2062209

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 8307 104 20 Stockholm	Scheelegatan 7	08-561 652 70 E-post: stockholms.tingsratt.avdelning3@dom.se www.stockholmstingsratt.se		måndag – fredag 08:00–16:00

SAKEN
skadestånd

Målet ropas på och ordföranden kontrollerar närvaron enligt ovan.

Det konstateras att det inte föreligger hinder mot den muntliga förberedelsen.

Ordföranden redogör kortfattat för vad som förevarit i målet och för syftet med dagens förhandling. Målet genomgås därefter och sammanställs enligt följande.

BAKGRUND

Anne-Marie Kagarp bor i Uppsala tillsammans med sin sambo och sin dotter. Hon arbetar som receptionist på ett it-företag.

Anne-Marie Kagarp har varit föremål för löneutmätningar på grund av skulder som en tidigare pojkvän orsakat genom att ta ett stort antal krediter i hennes namn. Bortsett från dessa kreditkulder har hon inte haft några ärenden hos Kronofogdemyndigheten. I slutet av februari 2018 uppgick Anne-Marie Kagarps skuld hos Kronofogdemyndigheten till 117 689 kronor. Vid den tiden hade hon en månadslön efter skatt på 20 242 kronor.

I beslut den 21 februari 2018 bestämde Kronofogdemyndigheten utrymmet för löneutmätning, dvs det belopp som varje månad ska dras av från lönen för att betala av skulden, till 13 566 kronor. Förbehållsbeloppet, dvs den del av månadslönen som Anne-Marie Kagarp skulle få behålla, bestämdes till 6 676 kronor. Beslutet om löneutmätning skulle gälla tillsvidare. Detta medförde att Anne-Marie Kagarp levde på existensminimum.

Löneutmätning satte Anne-Marie Kagarp i en ansträngd ekonomisk situation. Den 26 mars 2018 kontaktade hon Kronofogdemyndigheten per e-post för att få veta hur stor hennes resterande skuld var och hur hon skulle gå tillväga för att betala hela skulden. Kronofogdemyndigheten skickade henne per post ett utdrag som visade den aktuella skulden.

Anne-Marie Kagarp uppfattade uppgifterna i utdraget från Kronofogdemyndigheten som att den återstående skulden uppgick till 100 000 kronor. Den 18 april 2018 betalade hon, med ekonomisk hjälp av sin sambo, det beloppet i syfte att bli skuldfri och få stopp på löneutmätningen. Inbetalningen bokfördes hos myndigheten den 19 april 2018 och den 20 april 2018. På grund av den löpande räntan hade skulden ökat något, varför inbetalningen inte kom att täcka hela skulden.

Den 24 april 2018 upptäckte Anne-Marie Kagarp, genom sin lönespecifikation för april, att hennes lön den månaden skulle utmätas med 13 566 kronor. Detta trots att den återstående skulden hos Kronofogdemyndigheten uppgick till 5 241 kronor. Hon kontaktade myndigheten per e-post samma dag och påpekade felet.

Den 25 april 2018 utmättes 13 566 kronor av Anne-Marie Kagarps lön. Kronofogdemyndigheten besvarade Anne-Marie Kagarps e-post dagen efter utmätningen, dvs den 26 april 2018, och uppgav att det felaktigt utmätta beloppet skulle betalas tillbaka så snart som möjligt.

Den 27 april 2018 fattade Kronofogdemyndigheten ett begränsningsbeslut. Beslutet innebar att Anne-Marie Kagarps utmätning skulle upphöra först när ytterligare 5 359 kronor hade inkommit. Detta trots att Anne-Marie Kagarp, genom utmätningen den 25 april 2018 hade betalat av hela sin skuld och hade en fordran på ett överskjutande belopp hos Kronofogdemyndigheten om 8 325 kronor. Myndigheten skickade beslutet till Anne-Marie Kagarps arbetsgivare samma dag.

Den utmätning som hade skett den 25 april 2018 registrerades hos Kronofogdemyndigheten den 9 maj 2019. Två dagar senare, den 11 maj 2018, upphävde myndigheten begränsningsbeslutet. Kronofogdemyndigheten meddelade inte Anne-Marie Kagarp arbetsgivare om detta.

Anne-Marie Kagarp kontaktade Kronofogdemyndigheten per telefon vid flera tillfällen för att få tillbaka den felaktigt utmäta lönen. Det var långa väntetider och hon fick olika besked om när lönen skulle återbetalas. Den 16 maj 2018 förklarade en handläggare för henne att det skulle vara tjänstefel att ange när återbetalning kunde ske eftersom denna inte kunde fastställas säkerhet. Myndighetens oklara besked om återbetalning skapade oro och osäkerhet hos Anne-Marie Kagarp gällande hennes ekonomiska situation.

Den 17 maj 2018 anmälde Anne-Marie Kagarp Kronofogdemyndigheten till Justitieombudsmannen. Hon var då gravid i femte månaden och hade svårt att klara sin vardagsekonomi på grund av den felaktiga utmätning som gjorts i april. Hyra och räkningar kunde betalas endast med hjälp av lånade pengar från sin mor och sin sambo.

Den 22 maj 2018 återbetalade Kronofogdemyndigheten det felaktigt utmäta beloppet om 8 325 kronor.

Den 25 maj 2018 skedde ytterligare en felaktig löneutmätning om 5 359 kronor. Anne-Marie Kagarp behövde då återigen söka flera kontakter med Kronofogdemyndigheten för att få tillbaka den andra felaktigt utmäta lönen. Kronofogdemyndigheten registrerade och återbetalade beloppet den 27 juni 2018.

Den huvudsakliga tvistefrågan i målet är om Anne-Marie Kagarp har rätt till ideellt skadestånd med anledning av överträdelserna av Anne-Marie Kagarps egendomsskydd.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Anne-Marie Kagarp

Anne-Marie Kagarp yrkar att tingsrätten förpliktar staten att betala 15 000 kronor samt ränta på beloppet enligt 4 och 6 §§ räntelagen (1975:635) frågan dagen för delgivning av stämningsansökan till dess betalning sker.

Anne-Marie Kagarp yrkar på ersättning för sina rättegångskostnader med ett belopp som kommer att anges senare.

Staten genom Justitiekanslern

Staten medger att till Anne-Marie Kagarp utge 5 000 kronor jämte ränta samt ränta på beloppet enligt 4 och 6 §§ räntelagen (1975:635) frågan dagen för delgivning av stämningsansökan till dess betalning sker.

Staten bestrider talan i övrigt.

Staten vitsordar inte något ytterligare belopp så som skäligt i och för sig.

Sättet att beräkna räkna vitsordas som skäligt i och för sig.

GRUNDER

Anne-Marie Kagarp

Staten har under perioden den 25 april 2018 till och med den 26 juni 2018 överträtt Anne-Marie Kagarps egendomsskydd enligt 2 kap. 15 § regeringsformen och artikel 1 i det första tilläggsprotokollet till Europakonventionen. Den skadeståndsgrundande handlingen har bestått i att Kronofogdemyndigheten genom löneutmätning den 25 april

2018 och den 25 maj 2018 har utmätt 13 684 kr av Anne-Marie Kagarps lön, trots att hon inte hade någon skuld som motsvarade utmätta beloppen. Utmätningarna utgjorde ingrepp i Anne-Marie Kagarps egendomsskydd som inte har haft stöd i lag.

Staten har under samma period även kränkt Anne-Marie Kagarps personliga integritet genom att behandla hennes personuppgifter i strid med tillämpliga regler om personuppgifter. Den skadeståndsgrundande handlingen har bestått i att Kronofogdemyndigheten dröjt 14 respektive 33 dagar med att registrera uppgifter om Anne-Marie Kagarps inbetalningar den 25 april 2018 och 25 maj 2018 i utsöknings- och indrivningsdatabasen.

Staten har genom de skadeståndsgrundande handlingarna orsakat Anne-Marie Kagarps ideell skada som skäligen kan uppskattas till det begärda beloppet. Skadestånd är nödvändigt för att gottgöra överträdelsen av Anne-Marie Kagarps egendomsskydd och reglerna om skydd för hennes personliga integritet.

Staten genom Justitiekanslern

Staten medger att Kronofogdemyndighetens utmätning av Anne-Marie Kagarps lön den 25 april och den 25 maj 2018 har utgjort ett intrång i hennes egendomsskydd såsom detta kommer till uttryck i artikel 1 i första tilläggsprotokollet till Europakonventionen. Staten bestrider dock att skadestånd för ideell skada ska utgå enligt 3 kap. 4 § skadeståndslagen eftersom det inte är nödvändigt för att gottgöra överträdelsen.

Det saknas rättsligt stöd för att skadestånd för ideell skada ska utgå med stöd av 2 kap. 15 § regeringsformen.

Staten medger att Kronofogdemyndighetens behandling av Anne-Marie Kagarps personuppgifter har stått i strid med tillämpliga bestämmelser i personuppgiftslagen

och EU:s dataskyddsförordning och att hon därför har rätt till ersättning för kränkning av sin personliga integritet med 5 000 kronor.

UTVECKLING AV TALAN

Parterna har utvecklat sin talan i de tvistiga delarna i huvudsak enligt följande.

Anne-Marie Kagarp

Skadestånd med stöd av 2 kap 15 § regeringsformen

Anne-Marie Kagarp har rätt till skadestånd för den ideella skada som hon har lidit till följd av överträdelsen av hennes egendomsskydd. Av högsta domstolens praxis följer att mål om fri- och rättigheter som skyddas av både regeringsformen och Europakonventionen i första hand ska prövas ska prövas med tillämpningen av bestämmelser i regeringsformen. Skadeståndet ska således i första hand grundas på en direkt tillämpning av 2 kap. 15 § regeringsformen.

Med hänsyn till att överträdelser av Europakonventionens bestämmelse om egendomsskydd kan medföra skadeståndsskyldighet för staten framstår det som följdriktigt att även överträdelser av motsvarande egendomsskydd i regeringsformen kan medföra en sådan skyldighet. En sådan bedömning framstår också som följdriktigt med hänsyn till att Europakonventionen endast är avsedd att utgöra ett minimiskydd för fri- och rättigheter. Om en överträdelse av Europakonventionens egendomsskydd ger rätt till skadestånd, bör en motsvarande rättighet enligt regeringsformen inte kringgärdas av ett sämre skydd.

Anne-Marie Kagarp har rätt till ersättning för den ideella skada som hon har lidit till följd av att staten överträtt hennes egendomsskydd enligt regeringsformen. Att Anne-Marie Kagarp har en sådan rätt följer av Högsta domstolens praxis där Högsta domstolen uttalat att staten, även utan lagstöd, kan åläggas skadeståndsskyldighet för

ideell skada vid överträdelse av skyddet för medborgarskap enligt 2 kap 7 § regeringsformen. Då det saknas skäl att begränsa tillämpligheten av denna ansvarsprincip till överträdelser av skyddet för medborgarskap i regeringsformen, bör den anses vara giltig även vid överträdelser av bestämmelser om egendomsskydd i 2 kap. 15 § regeringsformen.

Skadestånd med stöd av 3 kap. 4 § skadeståndslagen

I den mån Anne-Marie Kagarp inte kan beviljas ersättning med stöd av 2 kap. 15 § regeringsformen har hon rätt till ersättning med stöd av 3 kap. 4 § skadeståndslagen för den ideella skada som hon har lidit till följd av att staten överträtt hennes egendomsskydd enligt Europakonventionen.

Anne-Marie Kagarp bestrider att de åtgärder som staten har vidtagit med anledning av rättighetsöverträdelsen, dvs återbetalning de felaktigt utmäta beloppen samt erkänt överträdelsen, utgör tillräcklig gottgörelse i hennes fall. Att utmäta egendom utan att det finns en motsvarande skuld är en allvarlig överträdelse av en enskilds egendomsskydd. En sådan överträdelse får stora konsekvenser för den enskilda personen som ofta befinner sig i en ekonomisk utsatt situation.

Kronofogdemyndigheten har vidare, trots upprepade kontakter från Anne-Marie Kagarp, dröjt oacceptabelt länge med att rätta sig och återbetala hennes pengar. Kronofogdemyndigheten gav inte heller Anne-Marie Kagarp något besked om när återbetalning skulle komma att ske. Rättighetsöverträdelsen har således varit allvarlig. Med hänsyn till krängningens allvar kan statens åtgärder inte anses utgöra tillräcklig gottgörelse.

Skadeståndsbeloppets storlek

Det ideella skadeståndet till Anne-Marie Kagarp ska bestämmas till ett gemensamt belopp för de rättighetsöverträdelser som Kronofogdemyndighetens felaktiga handläggning av hennes utmätningsärende har innefattat.

En utgångspunkt för bestämningen av ideell skada vid överträdelser av såväl rättigheter i regeringsformen som i Europakonventionen bör vara en på etiska och sociala värderingar baserad skönsmässig bedömning av hur en konstaterad överträdelse typiskt sätt upplevs av en person i den skadelidandes situation.

Vid en bestämning av det skadestånd som Anne-Marie Kagarp har rätt till ska följande omständigheter beaktas.

För det första har det funnits skäl att förvänta sig särskilt långtgående omsorg av Kronofogdemyndigheten, som har betrots med ingripande tvångsmedel för att utföra sitt uppdrag. Felaktiga löneutmätningar drabbar typiskt sett personer som befinner sig i ekonomiskt utsatta situationer. Enskilda måste kunna lita på att myndigheten utför sina uppgifter på ett riktigt och rättssäkert sätt. Myndigheten har inte uppfyllt de särskilda krav som måste ställas på den i ett löneutmätningens ärende.

För det andra har Anne-Marie Kagarp, efter dröjsmål med registreringen av betalningar i hennes mål, varit föremål för två felaktiga löneutmätningar, varvid Kronofogdemyndigheten utan stöd i lag frångått henne sammanlagt 13 684 kronor. Detta trots att hon kontaktat myndigheten i förväg i syfte att förhindra detta.

För det tredje har Kronofogdemyndigheten, trots upprepade kontakter från Anne-Marie Kagarps sida, dröjt oacceptabelt länge med att rätta felen. Återbetalningen har dröjt närmare fyra respektive fem veckor. Till följd av detta har hon tvingats att låna pengar av anhöriga för att klara sin vardag. Dessutom har myndigheten lämnat inkonsekventa besked om när återbetalningarna skulle ske, vilket skapat oro och osäkerhet hos Anne-Marie Kagarp gällande hennes ekonomiska situation.

För det fjärde har Kronofogdemyndighetens bristfälliga handläggning av Anne-Marie Kagarps ärende inte varit en isolerad händelse, utan konsekvensen av systematiska brister som har präglat myndighetens handläggning av betalningar från enskilda

under sju års tid. Detta innebär att överträdelserna måste bedömas som allvarligare än om den gällde en enstaka brist.

Mot denna bakgrund kan skadeståndet för rättighetsöverträdelserna skäligen uppskattas till 15 000 kronor.

Staten genom Justitiekanslern

Skadestånd med stöd av 2 kap 15 § regeringsformen

Utgångspunkten i svensk rätt är att ersättning för ideell skada förutsätter särskilt lagstöd. I svensk rättspraxis har skadeståndsansvar för staten hittills bara konstaterats vid vissa överträdelser av egendomsskyddet och vid fråntagandet av medborgarskapet. Omständigheterna i detta mål motsvarar inte de som enligt praxis ger rätt till ersättning för ideellt skadestånd med stöd av 2 kap. 15 § regeringsformen. Det saknas således rättsligt stöd för att utge skadestånd för ideell skada med stöd av regeringsformen i detta fall.

Skadestånd med stöd av 3 kap. 4 § skadeståndslagen

Den rättighetsöverträdelse som Anne-Marie Kagarp har varit utsatt för får, trots att återbetalningen tagit viss tid, anses gottgjord genom återbetalningen av den felaktigt utmätta lönen och genom statens erkännande av överträdelserna. Erkännandet har kommit till uttryck genom att staten i sitt svaromål i förevarande tvist medgett att Kronofogdemyndighetens utmätning har utgjort ett intrång i Anne-Marie Kagarp egendomsskydd såsom detta kommer till uttryck i artikel 1 i första tilläggsprotokollet till Europakonventionen.

Skadeståndsbeloppets storlek

Staten medger rätt till ersättning för kränkning av sin personliga integritet med 5 000 kronor.

Enligt praxis ska kränkingsersättning enligt PUL bestämmas utifrån en bedömning av den kränkning som typiskt sätt kan anses ha uppkommit. Ersättningsnivån i fall som inte kan anses allvarliga bör ligga på under 5 000 kronor. Ersättning för kränkning som är att bedöma som mindre allvarliga, om än inte helt obetydliga, bör normalt sätt bestämmas till ett schablonbelopp på 3 000 kronor.

Då dröjsmålet med registreringen av inbetalningarna i detta fall föranlett negativa konsekvenser för Anne-Marie Kagarp i form av felaktiga utmätningar bör skadeståndsbeloppet i detta fall, med ledning av gällande praxis, bestämmas till ett belopp om 5 000 kronor.

MÅLETS FORTSATTA HANDLÄGGNING

I samråd med parterna upprättas följande tidsplan för målets fortsatta handläggning.

Anne-Marie Kagarp och staten genom Justitiekanslern ska **senast den 11 september 2019** inkomma eventuellt yttrande över protokollet samt yttra sig över huruvida målet kan avgöras utan huvudförhandling.

Sammanträdet förklaras avslutat.

Jacqueline Fritzon

Protokollet uppvisat/